

Les 1

DE TWEEDE WERELDOORLOG IN SÚDWEST-FRYSLÂN

1940-1945

Schoenen van
Titus Brandsma

1940

1941

1942

1943

1944

1945

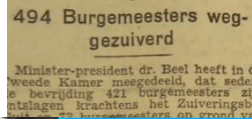
De Duitse aanval

De Duitse bezetting in Súdwest-Fryslân

Het bonnenstelsel

Ontslag van burgemeesters

Joodse mensen in Súdwest-Fryslân

Het verzet

De Duitsers tegen het verzet

Vliegtuigongelukken in Súdwest-Fryslân

Barre tijden: De Hongerwinter

Friesland bevrijd

DE DUITSE AANVAL

Mei 1940

Terug naar
overzicht

Een kazemat (bunker) bij Kornwerderzand.

Duitse inval bij Kornwerderzand in mei 1940.

*Eén van de
kapotgeschoten
'kazematten' bij het
dorp Wons.
Bron: Strijdbewijs.nl*

DE DUITSE BEZETTING IN SÚDWEST-FRYSLÂN

1940-1945

Terug naar
overzicht

Regels, regels en nog eens regels..

Openbare Bekendmaking. LUCHTBESCHERMING Verduistering der Gemeente

De Burgemeester van SNEEK,
Gelet op artikel 12 der Wet betreffende de bescherming tegen luchtaanvallen;

STELT VAST:

de volgende gedragsregels, welke onmiddellijk na de afkondiging daarvan door middel van de radio en door aanplakking, zullen gelden:

1. Het is verboden in de open lucht samenscholingen of bijeenkomsten van meer dan vijf personen te organiseren of daaraan deel te nemen.

2. Ieder is verplicht aan de door of vanwege den Burgemeester in het belang van de openbare orde, de veiligheid of de gezondheid der ingezetenen gegeven bevelen of aanwijzingen onmiddellijk gevolg te geven en alle medewerking desgevraagd onmiddellijk te verlenen.

3. Eigenaren, bewoners of gebruikers van woningen en andere gebouwen, alsmede van schuren, woonwagens, woonwagens en vaartuigen of zij die zich daarin bevinden, zijn verplicht zorg te dragen, dat het daarin aanwezige licht op geenlei wijze naar buiten straalt, alsmede dat voorwerpen, welke aan de buitenkant van gebouwen zijn bevestigd of zich bevinden op de bij die gebouwen behorende open percelen geen licht uitstralen.

4. Het is aan eigenaren, houders of bestuurders van verlichte motorrijtuigen of andere rij- en voertuigen verboden zich daarmee te bevinden of deze te laten staan buiten gebouwen, tenzij de in- en uitwendige verlichting zodanig is afgedekt, dat niet meer dan de hoogst noodzakelijke directe omgeving wordt beschenen en geen licht rechtstreeks naar boven uitstraalt, terwijl berijders of geleiders van rijwielen — bakfietsen inbegrepen — verplicht zijn de daarop aangebrachte verlichting geheel te doven.

5. Behoudens het bepaalde sub 4 is het verboden zich in de open lucht te bevinden in het bezit van een brandende lantaarn, fakkel of ander lichtgevend voorwerp, alsmede aldaar enig vuur te ontsteken, of andere lichtgevend voorwerpen te hebben.

6. Het is verboden op de openbare weg met motorrijtuigen of andere rij- en voertuigen, dan wel rijwielen te rijden met een zodanige snelheid, dat zulks in verband met de sub 4 genoemde voorschriften gevaar oplevert.

7. Eigenaren of schippers van vaartuigen en woonwagens zijn verplicht zorg te dragen, dat de daarop aanwezige verlichting is gedoofd.

8. Het is voetgangers verboden buiten noodzaak, ter beoordeling van de politie, op voor het rijverkeer bestemde gedeelten van de wegen te lopen of te vertoeven.

Opzettelijke overtreding of niet-nakoming van deze voorschriften wordt zwaar gestraft. Hij aan wiens schuld te wijten is, dat deze voorschriften worden overtreden of niet nagekomen, wordt eveneens zwaar gestraft.

De ambtenaren van de rijks- en gemeentepolitie zijn bevoegd na aanmaning op kosten van de overtreder de nodige maatregelen te treffen of te doen treffen. Zij zijn in dat geval bevoegd zo nodig te allen tijde een woning tegen de wil van de bewoner te betreden.

en brengt ter algemene kennis, dat de straatverlichting zal worden gedoofd en dat bruggen, sluisen enz. niet verlicht zullen zijn, noch zullen worden bediend.

Generlei aansprakelijkheid wordt aanvaard voor schade, welke uit de hiervoor vermelde maatregelen kan voortvloeien.

Ieder die zich op straat bevindt of handelingen verricht waaruit schade kan voortvloeien, doet zulks op eigen risico.

SNEEK, 10 Mei 1940.

De Burgemeester van Sneek,

Openbare Bekendmaking van de
burgemeester van Sneek met nieuwe
regels – 10 mei 1940.

Gemeente H. O. N.

VORDERING RIJWIELEN.

De ondergeteekende: J.K. Muizelaar
wonende te (Gemeente en adres) Hoofdst. 69/A
Koudum (H.O.N.)

verklaart, dat zijn ~~hij~~ dames ~~XXXXX~~ rijwiel, omschrijving (merk, frameno. enz.): rijwiel banden

van Rijwiel merk Stein, frame No 702401
te weten 2 binnen banden en 2 buitenbanden
in goeden staat verkeerend, welke rijwiel
gebruikt werd door zijn vrouw Mej G. Muizelaar-
Sleijdt

op 10-2 1945 door of vanwege Deutsche
instanties gevorderd is. Hij ~~ze~~ heeft hiervan geen bewijs ontvangen. ~~De~~
~~wet~~ ~~ingevorderd~~ en heeft nimmer een rijwiel van de Deutsche instanties
terug ontvangen.

Hij/zij verklaart het vorenstaande naar waarheid te hebben ingevuld.

Koudum, 3 September 1945.

(onderteekening)

J. K. Muizelaar

De Duitsers namen ook fietsen van mensen af.

GEMEENTE-POLITIE
SNEEK

PRO JUSTITIA

PROCES-VERBAAL

No.
Strafverh. nr.:
61262.

Op Vrijdag 15 October 1943, te omstreeks 20.30 uur
heb ik, Teunis Ruis, wachmeester der gemeente politie der ge-
meente Sneek, in opdracht van den Opperluitenant der gemeente
politie der gemeente Sneek, mij naar de woning van

Riecheit de Boer, geboren te Velsen 5 Juni 1906,
van beroep timmerman-sannemer, wonende te Sneek,
Tulpstraat 11

en

Johannes Hendrik Adema, geboren te Sneek 8 Juni
1905, van beroep kellner, wonende te Sneek, van
Nassastraat 33 begeven,

en bij ieder afzonderlijk één gloeilamp in beslag genomen waar-
mede een verduisteringsovertreding was gepleegd. De in beslag
genomen voorwerpen zijn door mij behoorlijk gewaarmerkt en ver-
zegeld ter beschikking van den Opperluitenant van politie te
Sneek gesteld.

Waarvan door mij, op afgelegden ambtseed is opgemaakt, getee-
kend en gesloten dit proces-verbaal te Sneek op 16 October 1943.

De wachmeester,

T. Ruis

GEZIEEN:
DE OPPERLUITENANT VAN POLITIE,

[Handwritten signature]

BEVEL.

Op bevel der Duitse Weermacht moeten alle mannen in den leeftijd van 17 t/m 40 jaar zich voor den arbeidsinzet aanmelden.

Hiervoor moeten **ALLE** mannen van dezen leeftijd onmiddellijk na ontvangst van dit bevel met de voorgeschreven uitrusting op straat gaan staan.

Alle andere bewoners, ook vrouwen en kinderen, moeten in de huizen blijven totdat de actie ten einde is. De mannen van de genoemde jaargangen, die bij een huiszoeking nog in huis worden aangetroffen, worden gestraft, waarbij hun particulier eigendom zal worden aangesproken.

Bewijzen van vrijstelling van burgerlijke of militaire instanties moeten ter controle worden meegebracht. Ook zij, die in het bezit zijn van zulke bewijzen, zijn verplicht zich op straat te begeven.

Er moeten worden medegebracht: warme kleeding, stevige schoenen, dekens, bescherming tegen regen, eetgerel, mes, vork, lepel, drinkbeker en boterhammen voor één dag. Medegebrachte fietsen blijven in het bezit van den eigenaar.

De dagelijksche vergoeding bestaat uit goeden kost, rookartikelen en vijf gulden.

Voor de achterblijvende familieleden zal worden gezorgd.

Het is aan alle bewoners der gemeente verboden hun woonplaats te verlaten.

Op hen, die pogen te ontvluchten of weerstand te bieden, zal worden geschoten.

Jan Kooi zat ondergedoken op een boerderij, waar hij leerde melken.

Arbeidsinzet, oproep voor jonge mannen om zich aan te melden. Hierdoor gingen veel jonge mannen ook onderduiken omdat ze dit wilden voorkomen.

SCHOOL: *H.B.S.*

Proefwerk: *Melkrunder*

Klasse: *3*

Datum: *28 juni 1943*

Werktijd: *1 uur*

Naam: *H. van Amstel*

Cijfer: *3*

Beste Herman.

Dit is wel een eigenaardige brief
je te feliciteeren met je verjaardag
en niet te weten waar je dit
Ik wenschte je bij deze hartelijk geluk
met je 19de geboortedag en hoop onder
Gods Zegen dat wij het volgend jaar
in een bevrijd Oorlogland je kunnen
feliciteeren. Zoo de Heere ons in's Hem
spaarde.

Van de fabriek is niet veel
gods te melden ik heb bericht gegeven
dat de zaak met een paar maanden
moet gesloten worden. Wel wordt er
toegestaan het kwanlym suiker bij
andere te laten verwerken maar aanje
reken er geen hogere prijs mag bereikt
worden. Ik wil hier van niet veel meer.

Besten middag kwam Tom
Boer bij ons met het verzoek een brief
voor jou te mogen insluiten want
hierbij gebeurt. Schrijf ons eens hoe je
het daar maakt en in welk milieu
je daar bent zonder ons naam of plaats
bekent te maken. Ben je al ingeburgerd
Oky zal je Oorlog ook een beetje
schrijven.

Herman van Amstel kwam uit Amsterdam en dook onder in Heeg, hij was toen 19 jaar oud. Tijdens de oorlog schreef hij brieven met zijn ouders en broers.

Joods persoonsbewijs.

Een vals persoonsbewijs, gemaakt door verzetsmensen.

HET BONNENSTELSEL

1940-1945

Terug naar
overzicht

Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH
41 ^L _{ND}	42 ^L _{ND}	43 ^L _{ND}	44 ^L _{ND}	45 ^L _{ND}	46 ^L _{ND}	47 ^L _{ND}	48 ^L _{ND}	48 ^A	47 ^A	46 ^A	45 ^A	44 ^A	43 ^A	42 ^A	41 ^A		
Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	Aardappelen	48 ^B	47 ^B	46 ^B	45 ^B	44 ^B	43 ^B	42 ^B	41 ^B		
41 ^L _{ND}	42 ^L _{ND}	43 ^L _{ND}	44 ^L _{ND}	45 ^L _{ND}	46 ^L _{ND}	47 ^L _{ND}	48 ^L _{ND}	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH	VLEESCH
ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	VOEDINGSMIDDELEN VOOR HOUDERS VAN INLEGVELLEN GA 401								BONKAART	
241	246	251	256	261	266	271	276	11e EN 12e PERIODE 1944 (1 OCTOBER - 25 NOVEMBER)								KA411-412	L _{AND}
ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE
242	247	252	257	262	267	272	277	A95	A95	A91	A89	A87	A85	A83	A81		
ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE
243	248	253	258	263	268	273	278	A96	A94	A92	A90	A88	A86	A84	A82		
ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN										
244	249	254	259	264	269	274	279										
ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN	ALGEMEEN										
245	250	255	260	265	270	275	280	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD
BOTER	BOTER	BOTER		BOTER	BOTER	BOTER		48 ^{A(4)}	47 ^{A(4)}	46 ^{A(4)}	45 ^{A(4)}	44 ^{A(4)}	43 ^{A(4)}	42 ^{A(4)}	41 ^{A(4)}		
41 ^A	42 ^A	43 ^A		45 ^A	46 ^A	47 ^A		48 ^{A(3)}	47 ^{A(3)}	46 ^{A(3)}	45 ^{A(3)}	44 ^{A(3)}	43 ^{A(3)}	42 ^{A(3)}	41 ^{A(3)}		
41 ^B	42 ^B	43 ^B		45 ^B	46 ^B	47 ^B		48 ^{A(2)}	47 ^{A(2)}	46 ^{A(2)}	45 ^{A(2)}	44 ^{A(2)}	43 ^{A(2)}	42 ^{A(2)}	41 ^{A(2)}		
BOTER	BOTER	BOTER		BOTER	BOTER	BOTER		48 ^{A(1)}	47 ^{A(1)}	46 ^{A(1)}	45 ^{A(1)}	44 ^{A(1)}	43 ^{A(1)}	42 ^{A(1)}	41 ^{A(1)}		
RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	RESERVE	48 ^B	47 ^B	46 ^B	45 ^B	44 ^B	43 ^B	42 ^B			
A97	A98	A99	A100	A101	A102	A103	A104	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD	BROOD
TAPTEMELK	TAPTEMELK	TAPTEMELK	TAPTEMELK	TAPTEMELK	TAPTEMELK	TAPTEMELK	TAPTEMELK										
41	42	43	44	45	46	47	48										

Voedselbonnen die ingewisseld konden worden voor producten.

BON 328

besteedt U natuurlijk voor
K. TIKTAK'S
KOFFIESURROGAAT

"TOSS"

36 cts per 250 gram

Het smaakt als echte koffie!

Advertentie voor het besteden van bon 328 aan koffiesurrogaat, 17 juni 1942.

Unicum

KOFFIESURROGAAT
(250 gram per bon)

In de nieuwe samenstelling verwerken wij de fijnste koffie-soorten. De smaak is dan ook voortreffelijk.

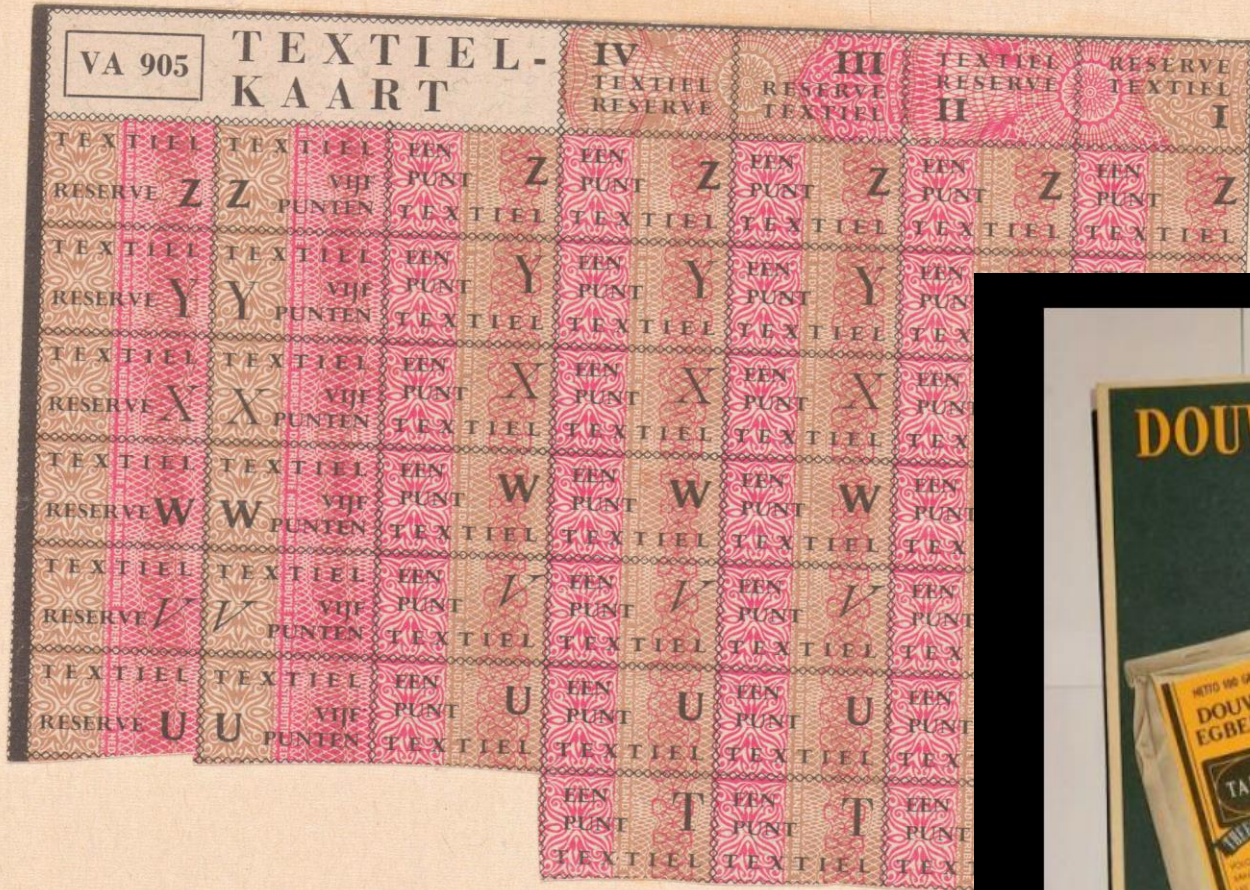
Vraagt uwen winkelier!

Van der Plaats, Bolsward

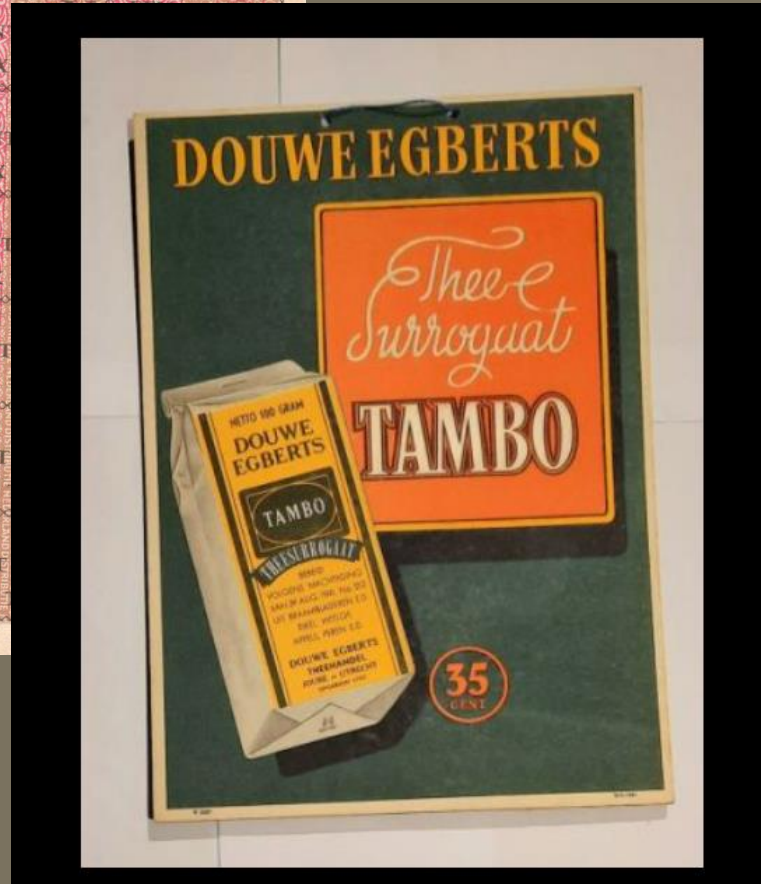
Advertentie voor koffiesurrogaat, 6 juni 1941.

Marga, een surrogaat wasmiddel.

Textielbonnen die ingewisseld konden worden voor kleding.

Douwe Egberts Tambo theesurrogaat.

Nieuwstijdingen.

**BON 14 VOOR BOONEN
EN ERWTEN.**

Een kwart kilo gedurende vier weken.

Gedurende het tijdvak van Vrijdag 15 Maart tot en met 11 April geeft de met „14” genummerde bon der Rijks-distributiekaart recht op het koopen van een kwart kilogram bruine boonen, witte boonen, capucijners of grauwe erwten.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat tuinboonen dus ook onder de distributiematregelen vallen.

Bolswards Nieuwsblad, 16 maart 1940.

ONTSLAG VAN BURGEMEESTERS

1941-1943

Terug naar
overzicht

Burgemeester Sybrand Marinus van Haersma Buma was tegen de Duitsers en hielp het verzet. Hij werd in 1941 ontslagen.

Punt II. Ingekomen stukken en mededelingen.

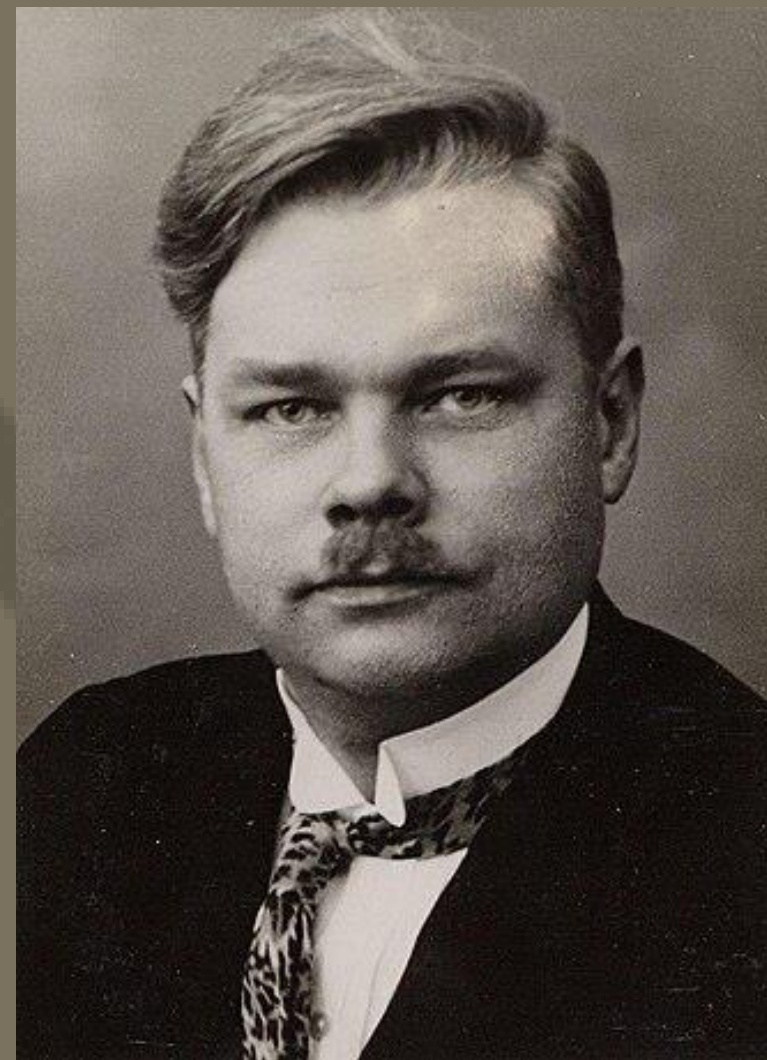
a. Mededeling van den heer Staatsraad i. b. d., Commissaris der provincie Friesland te Leeuwarden, d.d. 1 April 1941, 1e afd. A, no. 794, dat de Rijkscommissaris op grond van par. 1 van zijn verordening no. 3/1940, bij besluit van 26 Maart jl., hetwelk onmiddellijk van kracht is geworden, ontslag heeft verleend aan den heer Mr. S. M. van **Haersma Buma** als burgemeester dezer gemeente.

De Voorzitter zeide, door de leden staande aangehoord, het volgende:

Met leedwezen hebben wij van dit bericht kennis genomen. Het ontslag van onzen beminden burgemeester heeft ons zeer getroffen, en het is mij een behoefte, hem dank te zeggen voor het vele dat hij in zijn korte ambtsperiode voor de gemeente heeft gedaan.

Moge de Almachtige God, aan Wien alle dingen onderworpen zijn, den burgemeester en de zijnen, en ons allen, sterken in deze moeilijke weg.

*Mededeling in de krant van het ontslag van burgemeester Haersma Buma.
Sneeker Nieuwsblad, 30 april 1941.*

Lucas Poppinga werd in 1941 ontslagen als burgemeester van Sneek.

JOODSE MENSEN IN SÚDWEST-FRYSLÂN

1940-1945

Terug naar
overzicht

Op veel plekken hingen bordjes met: 'Verboden voor Joden' of 'Joden niet gewenscht'.

De ster die Joden vanaf 1942 op hun kleding moesten dragen.

Een persoonskaart van de
Joodse vrouw Margot Pino.

In 1934 verhuisde het gezin
Pino van Duitsland naar
Sneek. Margot zat in 1942 in
Den Haag in het verzet en
werd gearresteerd. Ze
overleed in 1943 in
vernietigingskamp Auschwitz,
in Polen.

Overleden te akte nr.	Naam geneesheer	op	1) Vergel. met geb.akte No.	2) Gezinsv. vader
6) Kerkel.gez. NI J	7) Beroep (h-o) kapster(o)	4) Geboren op 19 September 1920 gem. Fulda ond./land Duitschland 5) Nat. Ned	3) a Pino-- b Margot--	
8) Eduard-- van en van Sichel, Berta--		geb. op 24 Jun 90 te Sneek geb. op 19 Dec 93 te Fulda D1		
9) Geslachtsnaam en 10) Voornamen I II	11-12) Geboren op te op te	13) Huwelijk gesloten op te op te	14-15-16) Huwelijk ontbonden op door op door	17) Afgev. (dagt. en gem.)
21) Dagt. aang. 22Feb34 18Mrt40 30Sep40 21Nov40 30Oct41 14Jan42 30Dec42	22) Gemeente en adres DUITSCHLAND Fulda SNEEK Kruizebroeder- straat 47 LEERSUM RijkstraatB56 LEEUWARDERADEEL Huizum Fr v Mierisstr 13 HET BILDT Sint Anna Parochie 308 PB 004158 SNEEK Kruizebroederstr 47 VOW	21) 22) overleden op 3 Sept. 1943 in de omgeving van Bispingen in Polen overlijdensakte inge- schreven op 26 Juli 1951 onder no. 223	21) 22)	
23) Verplichte aant.	24) Onverpl. aant. DSK 11978+ (uitgeweken.)			

N. s. 15214 m

VOW betekent:
Vertrokken Onbekend Waarheen

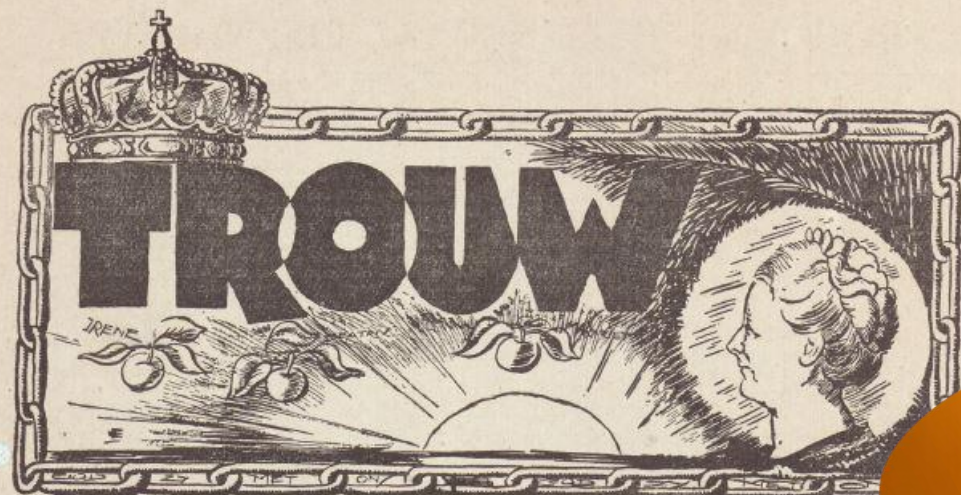

HET VERZET

1940-1945

Terug naar
overzicht

TWEDE JAARGANG
No. 5

Ja, zij zullen
Zich vervullen
Deze tijden van geluk.

Dees' ellenden
Gaan volenden
En verpletterd wordt het juk.

MIDDEN
JUNI

DE ATLANTIC-WALL DOORBROKEN

De 6e Juni, de dag der invasie, zal in de geschiedenis van dezen oorlog onvergetelijk blijken. De laatste fase van den oorlog tegen Duitschland is hiermede ingeluid. De directe stormaanval tegen het militaire bastion, dat Duitschland de laatste jaren had opgebouwd, is begonnen.

Het kan lang duren nog en het kan kort duren, deze aanval beoogt direct de vernieling van Duitschland en dat doel zal bereikt worden. Daarom: verheugen wij ons, al is het een verheuging met beving vanwege den jammer en de ellende, die deze laatste periode voor West-Europa en haar kinderen met zich brengen kan.

Duitschland heeft al zijn troeven uitgespeeld. De geallieerden hebben hun kaarten op tafel gelegd en zij hebben het sterkste spel. Dat is de betekenis van den invasedag.

De 6e Juni is voor Duitschland wat de 10e Mei voor ons was. En de 6e Juni zal den 10en Mei teniet doen. Dat is de profetie van den invasedag.

Wij zijn optimistisch over deze zaak. De Atlantische wal over de Duitschers snoefden, dat de Engelschen hun jongelingschap voor zouden zien vallen. Wij dit schrijven, reeds over een breedte.

En wel, naar Churchill gezegd, met ongelooflijk kleine verliezen. De geallieerde troepen verspreiden, West-Europa. Wij zijn optimistisch, omdat wij Vrijheid en Ch...

krijgen. Het...

wij vo...
Mid...

vergist in de tijden. Er zullen tegenslagen komen. Het Duitse leger is geslagen, niet verslagen nog. Het eigenlijke werk komt nu aan. Straks, als de bruggenhoofden gevestigd zijn en het eigenlijke leger, dat de opmarsch naar Berlijn moet maken, naar het vasteland is overgebracht, zal de periode der groote veldslagen beginnen. Dan krijgen wij weer den bewegingsoorlog op grooten schaal, die zijn mee- en tegenvallers hebben kan.

Wij zijn optimistisch, want ook Nederland is weer van de partij. Van de partij ginds en van de partij hier. Ginds vechten ook wij mee op bescheiden schaal. Ook onze oorlogsbodems, de Flores en Soembu, doen mee aan de beschieting van de Duitsers en de bescherming der convooien van menschen en materiele vliegers.

Wij zijn optimistisch, omdat wij...

Op wagens, paarden en op helden
Zij onze vijand stout
Wij zullen de eer en grootheid melden
Van God die ons behoudt.

Het verzetsblad 'Trouw' dwarrelde in
Súdwest-Fryslân regelmatig naar
beneden vanuit geallieerde
vliegtuigen.

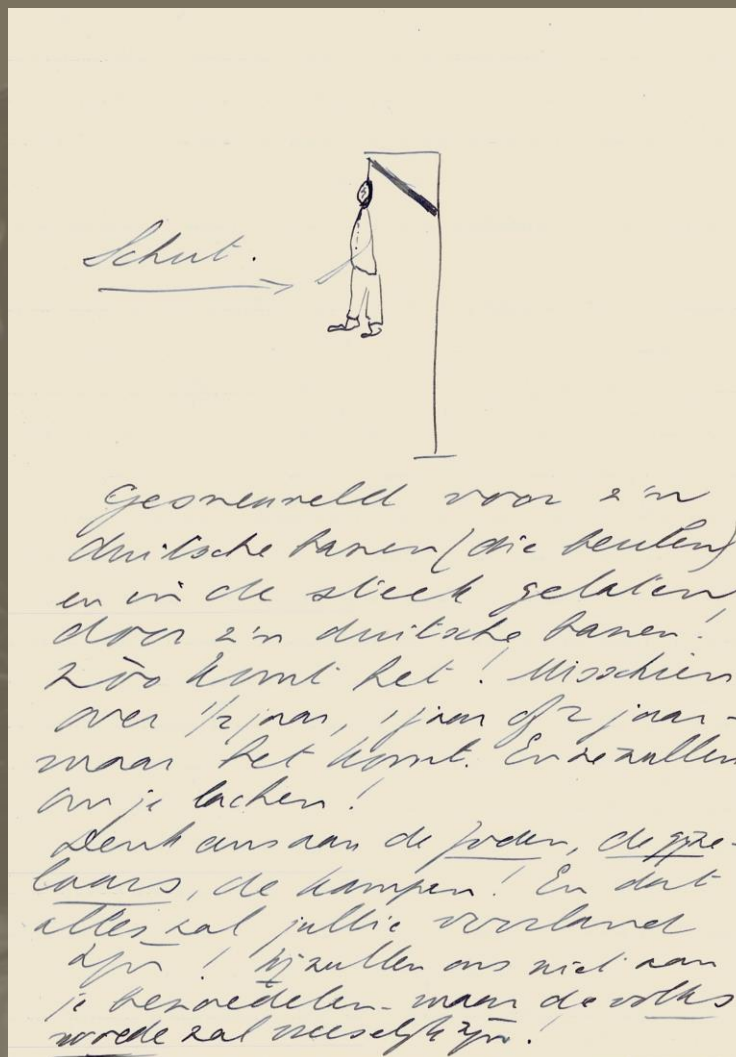

Koningin Wilhelmina

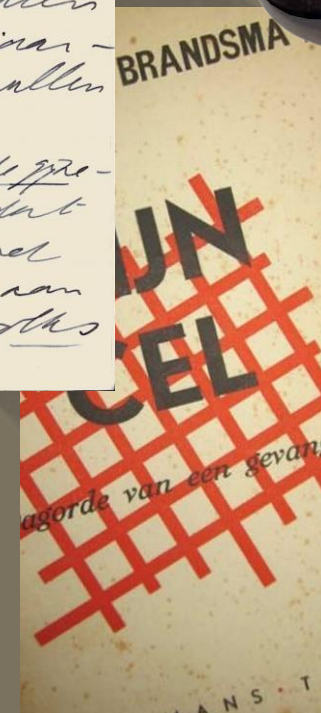
Willem Santema (1902-1944) richtte in 1940 een verzetsgroep op in Sneek.
Bron: Oorlogsgravenstichting

Dreigende brief aan NSB
burgemeester Schut van Sneek.

Priester, leraar, schrijver en verzetsheld
Titus Brandsma (1881-1942).

Schoenen van Titus
Brandsma.

DE DUITSE TEGEN HET VERZET

1940-1945

Terug naar
overzicht

VLIEGTUIGONGELUKKEN IN SÚDWEST-FRYSLÂN

1940-1945

Terug naar
overzicht

De laatste vlucht van de Lancaster ED603, die neergeschoten werd bij Kornwerderzand. (Klik op de afbeelding voor een animatie.)

Het staartstuk van een vliegtuigwrak in het Kazemattenmuseum in Kornwerderzand.

Het propellermonument in Exmorra.

Een bekend type vliegtuig dat neerstortte was de Avro Lancaster (bron: Imperial War Museum).

Ontdek alle vliegtuigcrashes op een kaart.

BARRE TIJDEN: DE HONGERWINTER

1944-1945

Bron: "LANGS DEN WEG ..." door A.G. van der Linde, tekenaar - Het Utrechts Archief.

Kinderen kwamen naar Friesland tijdens de Hongerwinter.
Bron: NIOD/Beeldbank WO2

COMMISSARIS AFVOER BURGERBEVOLKING IN FRIESLAND.

Onderwerp:
Opname capaciteit.

Agenda no.: 5
Brief no. 2568.

Gemeente Baarderadeel
INGEKOMEN

den 14 FEB. 1945

Decimaal no.

Leeuwarden, 5 Februari 1945.

EdelAchtbare Heer,

Tot mijn spijt moet ik U mededeelen, dat het aantal naar Friesland stroomende evacuees dusdanig toeneemt, dat het niet mogelijk zal zijn de aanvankelijk aan de gemeenten opgegeven aantallen te handhaven, doch de gemeenten zullen moeten rekenen op een aantal evacuees overeenkomende met 20% der bevolking. De gemeenten waarheen de evacuatie nog gaande is, zullen dus met deze nieuwe cijfers rekening moeten houden. Daarna zullen de gemeenten, waar de evacuatie reeds was afgelopen, nog weer nieuwe evacuees ontvangen, totdat de bedoelde 20% is bereikt. Gemeenten, wier opname-capaciteit door het onder water loopen van polders zal verminderen, worden verzocht, een herkening van die vermindering ten spoedigste aan mij in te zenden.

Hoogachtend,
De Commissaris Afvoer Burgerbevolking
in Friesland,
B.Ph. van Harinxma thoe Sleeten.

Aan Geadresseerden.

FRIESLAND BEVRIJD

Mei 1945

Terug naar
overzicht

Bevrijding van Lollum in 1945.

Ga op zoek naar foto's van jouw omgeving uit de Tweede Wereldoorlog.

Duitse soldaten verlaten Bolsward kort na de bevrijding in april 1945.

*Pingjum werd als gevolg van de aanval van de Canadezen bijna helemaal verwoest.
Bron: Nationaal Archief.*

DE TWEEDE WERELDOORLOG IN SÚDWEST-FRYSLÂN

